

ΘΕΜΑ 11^ο

(ΛΥΣΙΑΣ, Περί της Δημεύσεως των Νικίου Αδελφού Επίλογος, 25-27

- ὦν ἄξιον ὑμᾶς ἐνθυμηθέντας προθύμως ἡμῖν βοηθῆσαι, ἡγησαμένους τούτους ἂν ἐν δημοκρατίᾳ δικαίως εὖ πάσχειν ὑφ' ὑμῶν, οἵπερ ἐν ὀλιγαρχίᾳ τῶν συμφορῶν μετέσχον τὸ μέρος. Ἀξιῶ δὲ καὶ τούτους τοὺς συνδίκους εὖνους ἡμῖν εἶναι, ἐκείνου τοῦ χρόνου μνησθέντας, ὅτ' ἐκ τῆς πατρίδος ἐκπεπτωκότες καὶ τὰς οὐσίας ἀπολωλεκότες ἄνδρας
- 5 ἄριστους ἐνομίζετ' εἶναι τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθνήσκοντας, καὶ τοῖς θεοῖς ἡὔχεσθε δυνηθῆναι χάριν τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀποδοῦναι. ἡμεῖς τοίνυν, ὑεῖς ὄντες καὶ συγγενεῖς τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας προκεκινδυνευκότων, ἀπαιτοῦμεν ὑμᾶς νυνὶ ταύτην τὴν χάριν, καὶ ἀξιοῦμεν μὴ ἀδίκως ἡμᾶς ἀπολέσαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον βοηθεῖν τοῖς τῶν αὐτῶν με-
- 10 ὑμῶν τυγχάνειν ἀξιῶ· οὐ γὰρ περὶ μικρῶν κινδυνεύομεν, ἀλλὰ περὶ τῶν ὄντων ἀπάντων.

ΣΧΟΛΙΑ

- 1 **ὦν ἄξιον...**: ενν. <ἐστί>: ὅταν μία αναφορική πρόταση ξεκινᾷ μία περίοδο λόγου ἀπὸ τελεία ἢ ἄνω τελεία ἢ ερωτηματικό, ἀν μὲχρι τὸ τέλος τῆς περιόδου αὐτῆς δὲν ὑπάρχει κύρια πρόταση, τότε ἡ αναφορική μετατρέπεται σὲ κύρια καὶ τὸ αναφορικό σὲ οριστική ἢ δεικτική ἀντωνυμία. Αὐτὸ ἀκριβῶς συμβαίνει ἐδῶ. **ὦν:** (:τούτων), συντάσσεται μετὰ τὴν μτχ. 'ἐνθυμηθέντας', ὡς ἀντικείμενό της. **ὑμᾶς:** υποκείμενο στο ἀπαρέμφατο 'βοηθῆσαι'. **ἐνθυμηθέντας:** συνημμένη μτχ. στο 'ὑμᾶς', ἐπιρρηματική, τροπική. **ἡμῖν βοηθῆσαι:** ἡ ἀντωνυμία εἶναι ἀντικείμενο στο ἀπαρέμφατο, καὶ τὸ ἀπαρέμφατο εἶναι υποκείμενο στὴν ἀπρόσωπη ἐκφραση 'ἄξιόν <ἐστί>'. **ἡγησαμένους:** συνημμένη μτχ. στο 'ὑμᾶς', ἐπιρρηματική, υποθετική με ἀπόδοση τὸ ἀπαρέμφατο 'ἄξιόν <ἐστί>'. **τούτους:** υποκείμενο στο ἀπαρέμφατο 'πάσχειν'. **ἂν:** δυνητικό μόριο ποὺ συντάσσεται μετὰ τὸ ἀπαρέμφατο 'πάσχειν' ὡς δυνητικό ἀπαρέμφατο. Μπορεῖ νὰ ἰσοδυναμεῖ εἴτε με δυνητική ευκτική εἴτε με δυνητική οριστική ἱστορικοῦ χρόνου ἀνάλογα με τὸ νόημα τοῦ κειμένου. Εδῶ τὸ νόημα ἀπαιτεῖ τὴν χρῆση τῆς δυνητικῆς ευκτικῆς, ποὺ δηλώνει τὸ δυνατόν στο παρόν – μέλλον.
- 2 **ἂν εὖ πάσχειν ὑφ' ὑμῶν:** τὸ ἀπαρέμφατο εἶναι ἐιδικό ὡς ἀντικείμενο στὴν μτχ. 'ἡγησαμένους'. Ἀντικαθιστᾷ μία ἐιδική πρόταση με ἐγκλίση τὴν δυνητική ευκτική (ἡγησαμένους ὅτι οὗτοι ἐν δημοκρατίᾳ δικαίως εὖ πάσχοιεν ἂν ὑφ' ὑμῶν). Τὸ ρ. 'εὖ πάσσω ὑπὸ τίνος *εὐεργετούμαι ἀπὸ κάποιον*'. **οἵπερ...** **μετέσχον:** αναφορική ἐπιθετική πρόταση. **ἐν ὀλιγαρχίᾳ:** 'στὴν διάρκεια τῆς ὀλιγαρχίας', ἐμπρόθετος τοῦ χρόνου. **τῶν συμφορῶν μετέσχον τὸ μέρος:** τὸ ρ. 'μετέχω' εἴτε συντάσσεται μόνον με γενική πτώση, ἡ ὁποία εἶναι διαιρετική (μετέχω τῶν συμφορῶν *συμμετέχω* στις συμφορές), εἴτε μαζί με τὴν γενική διαιρετική παίρνει καὶ ἀντικείμενο σὲ αιτιατική πτώση (μετέχω τῶν συμφορῶν *τὸ μέρος παίρνω ἓνα μερίδιο ἀπὸ τις συμφορές*).

- 3 **τοὺς συνδίκους:** υποκείμενο στο 'εἶναι', 'σύνδικοι *οἱ συντελεστές της δίκης – οἱ δικαστές και οἱ μάρτυρες*'.
εὖνους: αιτιατική πληθυντικού αρσενικού γένους, (οἱ εὖνοι, τῶν εὖνων, τοῖς εὖνοις, τοὺς εὖνους), κατηγορούμενο. **ἡμῖν:** συντάσσεται με το 'εὖνους' ως δοτική αντικειμενική. **τοῦ χρόνου:** αντικείμενο στην μτχ. 'μνησθέντας'. **μνησθέντας:** συνημμένη μτχ. στο 'συνδίκους', επιρρ., τροπική.
- 4 **ὅτ':** 'ὅτε', χρονική πρόταση με ρ. το 'ἐνομίζετε'. **ἐκπεπτωκότες καὶ...ἀπολωλεκότες:** συνημμένες μτχ. στο υποκ. του 'ἐνομίζετε' (: ὑμεῖς ~ οἱ σύνδικοι), επιρρηματικές, αιτιολογικές. **ἄνδρας:** κατηγορούμενο.
- 5 **ἀρίστους:** επιθετικός προσδιορισμός. **εἶναι:** αντικ. στο ρ. **τοὺς...ἀποθνήσκοντας:** έναρθρη μτχ. ως ουσιαστικό, υποκείμενο στο απαρέμφατο 'εἶναι'. **καὶ...ἡὔχεσθε:** επίσης χρονική πρόταση όπου λόγω του 'καί' εννοείται πάλι ο 'ὅτε'. Η ενδιάμεση δοτική είναι το πρώτο αντικείμενο στο ρ.
- 6 **δυνηθῆναι:** το δεύτερο αντικείμενο στο ρ. 'εὔχομαι τίνι τι' ή και 'εὔχομαι τινί+ἀπαρέμφατο'. **χάριν:** το πρώτο αντικείμενο στο 'ἀποδοῦναι'. **τοῖς ἐξ ἐκείνων:** 'σ' *εκείνους που προήλθαν από αυτούς*' (:δηλ. *στα παιδιά τους*). Το άρθρο έχει την δύναμη να ουσιαστικοποιεί ακόμη και τους εμπροθέτους προσδιορισμούς. Αυτό είναι το δεύτερο αντικείμενο στο 'ἀποδοῦναι': ἀποδίδωμι χάριν τινί *ανταποδίδω ευγνωμοσύνη σε κάποιον*'. **ἀποδοῦναι:** αντικείμενο στο 'δυνηθῆναι'. **ὄντες:** αιτιολογική μτχ.
- 7 **τῶν...προκεκινδυνευκότων:** έναρθρη μτχ. ως ουσιαστικό, συντάσσεται με τα ουσιαστικά 'ὑεῖς ~ συγγενεῖς' ως γενική της καταγωγής (:προκινδυνεύω *αγωνίζομαι πρώτος*). **ὑμᾶς...τὴν χάριν:** δυο αντικείμενα στο ρ. 'ἀπαιτοῦμεν: ἀπαιτῶ τινά τι *ζητῶ από κάποιον κάτι*'.
- 8 **μὴ...ἀπολέσαι, ἀλλὰ...βοηθεῖν:** δυο απαρέμφατα αντικείμενα στο 'ἀξιούμεν'. **ἡμᾶς:** αντικείμενο στο 'μὴ ἀπολέσαι'. **τοῖς...μετασχοῦσι:** έναρθρη μτχ. ως ουσιαστικό, αντικείμενο στο 'βοηθεῖν'.
- 9 **τῶν... συμφορῶν:** αντικείμενο στην μτχ. 'μετασχοῦσι'. **τούτων:** αντικείμενο στο 'τυγχάνειν'.
- 10 **τυγχάνειν:** αντικείμενο στο ρ. 'ἀξιῶ'. **περὶ μικρῶν:** 'για *ασήμαντα πράγματα*'. **περὶ τῶν ὄντων:** 'για *ὅλα ὅσα έχουμε*'.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Αυτά φέρνοντας στον νου σας αξίζει να μας βοηθήσετε με προθυμία, αν θεωρήσετε ότι αυτοί οι άνθρωποι δίκαια είναι δυνατόν να ευεργετούνται από εσάς μέσα στο δημοκρατικό καθεστώς, οι οποίοι στην διάρκεια της ολιγαρχίας είχαν ένα μερίδιο από τις συμφορές. Επίσης έχω την αξίωση και αυτοί οι συντελεστές της δίκης να είναι ευνοϊκοί απέναντί μας, με το να θυμούνται εκείνη την χρονική περίοδο, όταν επειδή εξοριζόσασταν από την πατρίδα και είχατε χάσει την περιουσία σας, πιστεύατε ότι είναι άνδρες σημαντικοί εκείνοι που σκοτώνονταν για εσάς, και όταν ευχόσασταν στους θεούς να μπορέσετε να ανταποδώσετε την ευγνωμοσύνη σας σ' εκείνους που κατάγονται από αυτούς. Εμείς λοιπόν, επειδή είμαστε παιδιά και συγγενείς εκείνων που αγωνίστηκαν πρώτοι για την ελευθερία, απαιτούμε από εσάς αυτήν την χάρη, και αξιώνουμε να μη μας καταστρέψετε άδικα, αλλά πολύ περισσότερο να βοηθήσετε εκείνους που πήραν μέρος στις ίδιες συμφορές. Εγώ λοιπόν και παρακαλώ και εκλιπαρώ και ικετεύω, και αξιώνω να πετύχω αυτά από εσάς. Διότι δεν αγωνιζόμαστε για πράγματα ασήμαντα, αλλά για όλα αυτά που έχουμε γενικώς.